

Lopašič, tudi nam Slovencem znani zgodovinar, izdal bode veliko, za hrvatsko in slovensko povestnico prezanimljivo delo „Acta croatica“.

Ljubav i cvieće se zove lepa zbirka liričnih pesnij, katere izdaje pri Pretnerji v Dubrovniku izvrstni srbski pesnik Jovo Sundečić, protoprezbiter, bivši profesor pravoslavnega bogoslovja v Zadru in tajnik črnogorskega kneza Nikice, sedaj umirovljeni zasebnik v Kotoru. Sundečić je dobro poznan po različnih svojih pesniških proizvodih, kakor so n. pr. „Niz bisera“, „Krvava košulja“, „Petrov dan na Cetinju“, in Chiudina je prevel mnogo njegovih pesnij na italijanski jezik. Sundečić piše krasen jezik in zavija svoje nežne rahločuteče misli v popolnoma dovršene pesniške oblike. Čeravno uže star na telesu, čil je še vedno na duhu ter zлага še vedno marljivo liriške in prigodne pesni, katere prinaša redno dubrovniški „Slovinac“. Ta novejša zbirka Sundečićeva bodi toplo priporočena vsem Slovencem, ki se zanimajo za moderno pesništvo jugoslovansko.

S. R.

Srbske knjige. V založbi bratov Jovanovičev v Pančevu izšle so v posebnih treh knjižicah skupine narodnih pesnij o vojvodah Jakšičih, Sibirjaninu Janku in Banovići Strahonji. Cena vsakej knjižici je 15 kr. — Ravno ista knjigarna vabi na naročbo knjige „Niz srpskih pripovijedaka“, katere je mej srbskim narodom po Boki, Črnej Gori in Hercegovini nabral starina Vuk vitez Vrčević, zaradi svojega karakterističnega zloga in jezika najpriljubljenjši pisatelj srbski. Knjiga 22 tiskanih pol obsežna bode stala 1 gld. Pridejana jej bode tudi slika Vrčevićeva. — V Novem Sadu je prišel na svitlo „Letopis Matice Srpske“, knjiga 126., zvezek II, ki prinaša mnogovrstno zabavno in poučno gradivo. — „Matica Srpska“ priznala je 500 gld. nagrade tragediji „Pero Segedinac“, katero je spisal znani pisatelj srbski dr. Laza Kostić.

V *Belem gradu* osnovalo se je „društvo za podpomaganje srpske književnosti“. Predsednik društvu je bivši srbski minister Alimpije Vasiljević. Opozicija sedanje srbske vlade osnovala je to društvo, v katerega odboru sedi sedem bivših Ristićevih ministrov, a v kontrolnem odboru sedi sam Ristić. Število članov je doslej 101, a vplačanih je 489 delnic po 12 dinarov (frankov).

Književnost dolnje-lužiških Srbov. „Časopis mačicy Serbskeje“, ki izhaja v Budišinu na Saksonskem, prinaša v svojem 62. zvezku bibliografijo lužiških Srbov od l. 1548. do 1880. Najprej navaja knjige, potem pisatelje po abecednem redu. Knjige so razdeljene po strokah na slovnice (7), slovarje (4), biblije (11), katekizme (17), cerkvene pesmarice (20), molitvene knjige (10), pridige (19), versko poučne knjige (11), druge poučne in zabavne knjige (12), posvetne pesni (17) časopise in koledarje (5) in druge drobnejše spise (15). Knjižnikov je skupno 64. Dolnje-lužiških Srbov stanuje v Pruskej 50.000, a gornje-lužiških Srbov je do 100.000 duš, tedaj skupaj do 150.000 duš. In ta kaplja slovanska se še ni v nemškem morji potopila ter ima svojo književnost! Nemci delajo uže od zdavnja o ponemčevanju tega zadnjega ostanka polabskih Slovanov ter imajo uže celo literaturo o predlogih, kako bi jih bilo ponemčiti. „Wie sollte man die Wenden ihre Muttersprache vergessen lassen“ razpravljalo se je uže 1811. leta. „Ob man die wendische Sprache in der Nieder-Lausitz aufleben oder aussterben lassen solle?“ na to je odgovoril uže l. 1877. W. G. Korn. V istem zvezku razpravlja

M. Hornik vprašanje o zbliženju gornje-lužiškega in dolnje-lužiškega narečja. — Ivan Smolar in Mihalj Hornik, voditelja narodnega probujenja mej Lužičani slavila sta nedavno jubilej in sicer Smolar svojega 40letnega, Hornik svojega 25letnega literarnega delovanja. G. Smolarju, ki se je ta čas mudil ravno v Varšavi, čestitali so na svéčan način ondodni knjižniki poljski, a Horniku so po brzjavo poslali čestitko v Budišin.

Epistola encyclica SS. Domini Leonis PP. XIII. „Grande munus.“ Editio slavica polyglotta. Praga Sumptibus et typis typografiae (sic!) Cyrillo-Metho-dianae.“ 1880, in folio, 48 str. Ta v verskem in zgodovinskem oziru imenitna poslanica papeževa prišla je v latinskem, českem, slovenskem, poljskem, lužiško-srbskem, hrvatskem, maloruskem in velikoruskem jeziku na svitlo in zanimljivo jo je prebirati v raznih slovanskih jezikih ter primerjati jih mej seboj. Za tega delj to lepo knjigo toplo priporočamo vsem čitateljem svojim, da-si je slovensk tekst po nekaterih mestih nekoliko nedostaten, kar je pa, mislimo, bolj zakri-vila tiskarnica nego prelagatelj. Knjigo prodaje v Ljubljani katoliška buk-varnica, vezano po 1 gld. 30 kr., nevezano po 1 gld.

„*Veliko bratstvo*“ zove se nova komedija Aleksandra grofa Fedra (sina), katero so nedavno predstavljali v Varšavi. Poljska kritika se jako pohvalno izjavlja o tem novem delu genijalnega poljskega dramaturga. — Z manjšo hvalo omenjajo se „*Sosedje*“, komedija od Mih. Baluckega, jednega najboljših pisa-teljev veselih iger poljskih. Predmet omenjenej komediji je volitvena borba in ž njo združeno korteševanje v Galiciji. — Ali ne bi se našel omenjenima komedi-jama slovensk prelagatelj?

Rusija na mejnarodnej zemljepisnej razstavi v Benetkah. Meseca oktobra bil je v Benetkah mejnarodni geografski shod, s katerim je bila združena tudi geografska razstava. Izmej vseh slovanskih zemelj, imela je na tej razstavi jedina Rusija svoj poseben oddelek v dveh dvoranah. Glavna krasota prve dvorane bila so geografska dela generalnega štaba ruskega. Odlikovali so se osobito topografski zemljevidi ruske carevine in bližnjih jej dežel, katere je vojno ministerstvo od l. 1875. do 1881. dalo izvesti; potem zemljevidi, katere so ruski strokovnjaki izdelali za poslednje rusko-turške vojne; na dalje geodezijska in astronomijska dela sestavljena l. 1879. v Finlandiji, karte brodarskih próg na finlandskih jezerih itd. Zanimljiva bila je tudi fotografska zbirka, kažoča tipe raz-ličnih plemen prostrane ruske carevine in naposled znanstvene geografske knjige.

Druga dvorana bila je posvečena geografskej pedagogiji. Tu so bile raz-stavljene slike, zemljevidi in drugi učni pripomočki, služeči pri pouku v geo-grafiji, kosmografiji in topografiji; te je razstavil pedagogijski muzej petrogradski. Razložena so bila tudi geografska dela učencev iz vojnih gimnazij; tu se je osobito odlikoval mladi sin bokarskega emira. Predsednik omenjenega muzeja general Kohovski bil je živ tolmač tej razstavi. Vse vesti se zlagajo v tem, da si je Rusija s svojim razstavnim oddelkom osvetlila lice ter pokazala, da geo-grafska vednost v njej stoji na višini sedanje dobe. Znamenito je, da Rusija ni razstavila starejših predmetov, ki so bili izloženi uže na prejšnjih razstavah, nego razstavila je samo najnovejše predmete, da se pokaže najnovejši v njej napredek geografske nauke. Zategadelj prejela je njena razstava mnogobrojne pohvale in nagrade.